

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/430/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513210224
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2513210224.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci žalobcu: Dopravný podnik Bratislava, akciová spoločnosť, Bratislava, Olejkárska 1, IČO: 00 492 736, zastúpený JUDr. Vladimírom Kánom, advokátom, Bratislava, Námestie M. Benku 9-C1, proti žalovanej: S. R., nar. XX. N. XXXX, bytom R. XXX, R., t. č. na neznámom mieste, zastúpená opatrovníčkou J. Q., pracovníčkou Okresného súdu Trnava, Trnava, Hlavná 49, o zaplatenie 50,70 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 16C/195/2014 - 26 z 16. októbra 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd m e n í rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti náhrady trov konania tak, že žalovaná je p o v i n n á do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia zaplatiť žalobcovi k rukám právneho zástupcu žalobcu náhradu trov konania spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku vo výške 16,50 eura a trovách právneho zastúpenia vo výške 29,29 eura.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu v sume 50,70 eura a nahradiť trovy konania v sume 16,50 eura za zaplatený súdny poplatok, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoj rozsudok odôvodnil tým, že žalovaná cestovaním bez platného cestovného lístka porušila tarifné a prepravné podmienky, za ktorých použila dopravný prostriedok žalobcu. Vznikla jej tým povinnosť, zaplatiť hodnotu cestovného vo výške 0,70 eura a prirážku za cestovanie bez platného tarifného vybavenia vo výške 50 eur. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 760, § 772 Občianskeho zákonníka a ustanoveniami § 14 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 16 ods. 1, 4, 5, § 17 ods. 1, 2 zákona č. 56/2012 Z.z. o cestnej doprave, čl. 2 bod 1., čl. 3 Tarify prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (v ďalšom texte „O.s.p.“) a plne úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania vo výške zaplateného súdneho poplatku za návrh v sume 16,50 eura. Žalobca si v konaní uplatnil aj náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré mu súd prvého stupňa nepriznal. Nepriznanie uplatnených trov právneho zastúpenia advokátom súd prvého stupňa odôvodnil tým, že sa nejednalo o náklady účelne vynaložené. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 4 M Cdo 21/2009 a dospel k záveru, že jediným účelným nákladom, ktorý žalobcovi v konaní vznikol, bolo zaplatenie súdneho poplatku. Súd prvého stupňa uviedol, že nijako nespochybňuje právo žalobcu na zastúpenie advokátom a v priebehu konania ho rešpektoval. Na posudzovanie účelnosti nákladov právneho zastúpenia nemožno však rezignovať len preto, že účastník pri zastúpení advokátom realizuje svoje právo na právnu pomoc. Náklady zastúpenia žalobcu advokátom vyhodnotil ako neúčelné po zistení, že sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje žalovanej strany, dátum jazdy bez platného cestovného lístka, číslo dokladu o prepravnej kontrole, výška dlhu (súčet cestovného a sankcie) a začiatok omeškania. Vyplňovanie týchto žalôb je rutinnou činnosťou, nevyžadujúcou odborné znalosti. Súd prvého stupňa ďalej uviedol, že k rovnakému záveru

k akému dospel aplikáciou ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., možno dospieť aj aplikáciou ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p.. Na základe uvedeného zákonného ustanovenia je na zvážení súdu, či trovy konania sú voči uplatnenej pohľadávke neprimerané a čo vôbec pod neprimeranosťou treba rozumieť. Neprimeranosťou podľa súdu prvého stupňa nemožno rozumieť iba zjavný nepomer medzi výškou uplatnenej drobnej pohľadávky a výškou trov konania, ale vôbec aj vznik trov konania, ktorých vznik vo vzťahu k jednoduchosti sporu je ako taký neprimeraný. Tak súd prvého stupňa za neprimerané trovy konania vo veciach nárokov dopravných podnikov na zaplatenie cestovného a sankcie považuje akékoľvek trovy právneho zastúpenia v spore, v ktorom žalovaný nárok žalobcu relevantne nepopiera (napr. okolnosťami prepravnej kontroly a pod.), a teda žalobcom tvrdený skutkový stav je zjavne nesporný. V rámci svojej argumentácie týkajúcej sa náhrady trov konania súd prvého stupňa poukázal aj na nález Ústavného súdu ČR z 25. júla 2012, sp. zn. I.ÚS 988/2012, podľa ktorého typový spôsob uplatnenia pohľadávky je dôkazom toho, že účelom právneho zastúpenia nie je poskytovanie právnej pomoci, ale parazitovanie na drobných pohľadávkach voči občanom, ktoré sú umelo navyšované do nezmyselnej výšky za účelom zabezpečenia ľahkého zárobku. Takéto správanie je zneužitím práva na zastúpenie advokátom, resp. dokonca procesnou šikanou, a preto takéto trovy konania nemožno priznať, hoci bol účastník vo veci samej úspešný.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a to len proti výroku o trovách konania. Žalobca sa domáhal zmeny napadnutého rozhodnutia tak, aby odvolací súd zaviazal žalovanú na náhradu trov konania spočívajúcich v súdnom poplatku za návrh v sume 16,50 eura a v trovách právneho zastúpenia vo výške 58,58 eura za dva úkony právnej služby á 16,60 eura + DPH + 2 x režijný paušál á 7,81 eura + DPH. Súčasne žiadal o náhradu trov odvolacieho konania vo výške 19,61 eura (1/2 úkonu á 16,60 eura + DPH + 1 x režijný paušál á 8,04 eura + DPH). Odvolanie žalobca odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko súd prvého stupňa nesprávne aplikoval ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p.. V predmetnej veci sa nejedná o prípad, keď by trovy konania niekoľkonásobne prevyšovali samotnú pohľadávku a preto ich nemožno považovať za neprimerané. Poukázal na ustálenú súdnu prax, najmä na rozhodnutia Krajského súdu Bratislava, ktorý zmenil v obdobných prípadoch s totožným skutkovým stavom rozhodnutie prvostupňového súdu s odôvodnením, že súd musí vždy postupovať dôsledne tak, aby dbal na rovnosť účastníkov konania (§ 1, § 18 O.s.p.), ústavné právo každého domáhať sa ochrany na súde a právo účastníka na spravodlivý súdny proces (čl. 46 Ústavy SR). Nemožno preto nepriznať, resp. znížiť trovy konania, len preto, že ide o drobný spor, len s poukazom na ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p.. Pri rozhodovacej činnosti súdov v zmysle ustálenej súdnej praxe je aplikácia ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p. primeraná len v situácii, keď suma trov konania viackrát prekročí sumu istiny, ktorá je predmetom konania, čo však nie je prípad súdnej veci. V prejednávanej veci sú účelne uplatnené trovy konania, ktoré spočívajú jednak v zaplatení súdneho poplatku za návrh na začatie konania v zmysle zákona o súdnych poplatkoch a z minimálnej tarifnej odmeny advokáta za právne služby podľa zákona o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Odvolateľ poukázal na skutočnosť, že zaplatenie súdneho poplatku je obligatórnou povinnosťou žalobcu, a preto nemožno podľa správneho úsudku a dobrej vôle znižovať trovy právneho zastúpenia bez prihliadnutia na výšku súdneho poplatku. Je zrejmé, že samotné úkony právnych služieb a postup advokáta pri prevzatí právneho zastúpenia, odoslaní výzvy na zaplatenie pred podaním návrhu na začatie konania, príprave návrhu na začatie konania podaním návrhu na príslušnom súde je náročný a zložitý proces, vyžadujúci si primeranú časovú náročnosť, ktorú je advokát povinný venovať kontrole správnosti a úplnosti podania, ako i dôkazných prostriedkov predkladaných spolu s návrhmi na začatie konania. Cieľom súdneho konania je vymożenie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi, preto poukázal na skutočnosť, že všetky uplatňované trovy konania v návrhu na začatie konania vo veci samej sú účelne vynaložené a uplatňované v súlade s právnymi predpismi SR a vyčíslené v minimálnej výške v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Je nepochybné, že žiadne ustanovenie hmotných, či procesných noriem, platných na území SR neobmedzuje právo účastníka dať sa zastupovať v súdnom procese advokátom. To platí aj v prípade občianskeho súdneho konania. Právo účastníka na zastupovanie advokátom nie je v podmienkach nášho vnútroštátneho práva obmedzené ani v tzv. drobných sporoch a neobmedzuje ho ani Nariadenie Európskeho parlamentu a rady č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Nariadenie deklaruje v bode 29 preambuly že... „neúspešná strana by mala naďalej znášať trovy"... Krajský súd v Žiline ako odvolací súd v uznesení 6 Co/271/2009 dospel k záveru, že žalobca, ktorý bol v predmetnom drobnom spore zastúpený advokátom, má ako úspešný účastník právo na náhradu účelne vynaložených trov i trov spojených s poskytnutím právnych služieb,

ktoré mu v označenom spore poskytol splnomocnený advokát. Žalobca zdôraznil, že rozsah zníženia trov v danom prípade je odporujúci dobrým mravom a čo považuje za nespravodlivé, neodôvodnené a neprimerané, aby žalovaný neznášal trovy procesne plne úspešného žalobcu, ktoré mu vznikli, vrátane trov právneho zastúpenia v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p..

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou - podal ho včas účastník konania (§ 201, 204 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 202 O.s.p.), a to v zákonom stanovenej lehote (§ 204 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania, prejednal postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je v napadnutej časti - vo výroku o náhrade trov konania čiastočne dôvodné, pričom nie sú splnené podmienky na potvrdenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 219 O.s.p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.). Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Podľa § 220 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa a náhrade trov konania, najmä o náhrade trov právneho zastúpenia žalobcu z hľadiska, či v preskúmvanej veci je dôvodné nepriznanie alebo zníženie trov právneho zastúpenia a prípadne v akom rozsahu.

Trovy konania v zmysle ustanovenia § 137 O.s.p. predstavujú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov vrátane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a tiež odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania podľa ustanovenia § 142 O.s.p. platí predovšetkým zásada úspechu, pričom z hľadiska výšky trov konania súd musí posudzovať účelnosť vynaloženia týchto trov. V prípade konania v drobných sporoch (teda aj v predmetnom konaní) prichádza do úvahy aj aplikácia ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého súd môže trovy konania v drobných sporoch nepriznať alebo znížiť, ak sú neprimerané voči pohľadávke. Definíciu toho, čo je to „neprimerané voči pohľadávke“ zákon neuvádza, a tak je pri výklade tohto ustanovenia potrebné vychádzať aj z účelu tejto zákonnej úpravy. Ako vyplýva z dôvodovej správy k zákonu č. 384/2008 Z. z. týkajúcej sa ustanovenia § 150 O.s.p., táto zákonná úprava vychádza z nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11.07.2007 v tom zmysle, aby sa pristupovalo k zníženiu trov, ktoré sú v drobných sporoch neprimerané voči uplatňovanej pohľadávke. V dôvodovej správe sa poukazuje na to, že v týchto konaniach niekedy trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. V dôvodovej správe sa ďalej uvádza, že „cieľom súdnych konaní v takýchto veciach má byť vymoženie pohľadávky s čo najnižšími nákladmi a nemôže prevažovať záujem na vedení konania z dôvodu, že ide o zaujímavé veci z hľadiska odmeny advokáta. Spoločnosti, ktoré takéto pohľadávky hromadne uplatňujú, majú možnosť výberu advokáta, ktorý pristúpi na uplatňovanie a vymáhanie takýchto pohľadávok za takých podmienok, že veriteľ nebude mať žiadnu ujmu a pre advokáta stále zostanú tieto veci vzhľadom na ich množstvo zaujímavé“. Takýto text dôvodovej správy nasvedčuje tomu, že ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p. sa vzťahuje na trovy právneho zastúpenia a hotové výdavky s ním súvisiace. Podľa názoru odvolacieho súdu ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p. sa nemusí použiť len v prípade, ak trovy konania predstavujú niekoľkonásobne vyššiu sumu ako samotná pohľadávka. Účelom takejto zákonnej úpravy bolo eliminovanie trov právneho zastúpenia pri hromadne uplatňovaných pohľadávkach a má nútiť veriteľa a splnomocneného zástupcu k hospodárnosti. Tak, ako pri aplikácii ustanovenia § 150 ods. 1 O.s.p. aj v rámci úvah o tom, či sú neprimerané trovy konania a či prichádza do úvahy možnosť použitia ods. 2 tohto ustanovenia, je potrebné prihliadať aj na charakter uplatnenej pohľadávky, na okolnosti, ktoré žalobcu viedli k uplatneniu práva na súde, na postoj účastníka a tiež na okolnosti poskytovania právnej pomoci. Pokiaľ ide o charakter pohľadávky, predmetom preskúmvaného konania je vymáhanie cestovného s príslušnou zákonnou sankciou. Jedným z hlavných predmetov činnosti žalobcu je pravidelná verejná cestná hromadná mestská doprava osôb, vykonávaná za odplatu. Pokiaľ cestujúci cestovaním bez cestovného lístka spôsobí, že sa stane dlžníkom žalobcu, a napriek pokusu o zmier svoj dlh nezaplatí (ako tomu je v preskúmvanej veci), žalobcovi neostáva iné ako domáhať sa svojho nároku súdnou cestou. Z obsahu preskúmvaného spisu je nesporné, že vo veci samej bolo žalobe v celom rozsahu vyhovievané. Súd prvého stupňa správne aplikoval ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania. Súd prvého stupňa však žalobcovi priznal len tú náhradu trov konania, ktorá spočíva v zaplatenom súdnom poplatku vo výške 16,50 eura za podanú žalobu. Pokiaľ ide o náhradu trov právneho zastúpenia, tieto súd prvého stupňa žalobcovi nepriznal z dôvodu, že trovy právneho zastúpenia uplatnené žalobcom nepovažoval za účelne vynaložené. Súd prvého stupňa dôvodil tým, že v prípade uplatneného nároku sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom k uplatňovaniu týchto nárokov žalobcom dochádza vzorovou žalobou, v ktorej sa menia iba identifikačné údaje odporcu, dátum jazdy bez platného lístka, číslo dokladu o prepravnej kontrole, výška dlhu a začiatok omeškania. Vyplňovanie takýchto žalôb je rutinnou činnosťou nevyžadujúcou odborné znalosti. Z uvedených dôvodov preto trovy právneho zastúpenia nepovažoval súd prvého stupňa za účelne vynaložené. V tejto súvislosti poukázal aj na ustanovenie § 150 ods. 2 O.s.p., keď za neprímerané trovy konania vo veciach nároku dopravných podnikov na zaplatenie cestovného a sankcie považoval súd akékoľvek trovy právneho zastúpenia a v spore, v ktorom žalobca nárok nepopiera, skutkový stav je zjavne nesporný. Ako vyplýva z podanej žaloby, právny zástupca žalobcu si uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia celkom vo výške 87,88 eura za tri úkony právnej služby á 16,60 eura + DPH (1. prevzatie zastúpenia, 2. zaslanie pokusu o zmier - výzva na zaplatenie, ďalšia porada s klientom, 3. písomné podanie na súd), 3 x režijný paušál á 7,81 eura + DPH.

Na rozdiel od súdu prvého stupňa považoval odvolací súd za účelne vynaložené trovy spojené s uplatnením nároku žalobcu aj trovy právneho zastúpenia, a to za jeden úkon právnej služby - prevzatie zastúpenia. Za tento úkon patrí právnomu zástupcovi žalobcu odmena vo výške 16,60 eura + režijný paušál 7,81 eura + 20 % DPH vo výške 4,88 eura, celkom je teda náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 29,29 eura. Okrem zaplateného súdneho poplatku považoval odvolací súd trovy právneho zastúpenia v tejto výške za účelne vynaložené, pretože právny zástupca žalobcu sa musel oboznámiť so stavom sporu účastníkov v rámci prevzatia zastúpenia žalobcu. V prípade ďalších úkonov sa odvolací súd stotožňuje so závermi súdu prvého stupňa, že v prípade úkonov - pokus o zmier a písomné podanie na súd (žaloba) sa jednalo o vec typovo veľmi jednoduchú po skutkovej i právnej stránke, pričom tieto úkony boli vykonané vzorovými podaniami, do ktorých sa rutinne doplňovali len údaje, ktoré poskytol žalobca právnomu zástupcovi. Trovy právneho zastúpenia spojené s týmito úkonmi preto nepovažoval ani odvolací súd za účelne vynaložené v súvislosti s uplatňovaním práv žalobcu.

Odvolací súd preto z vyššie uvedených dôvodov zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutom výroku o trovách konania podľa ustanovenia § 220 O.s.p. tak, že žalobcovi priznal náhradu trov súdneho poplatku vo výške 16,50 eura a účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia vo výške 29,29 eura, teda trovy konania žalobcu predstavujú spolu sumu 45,79 eura.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 2 O.s.p. (ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo), pretože žalobca mal v odvolacom konaní len čiastočný úspech.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.